

5.4.2022

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

EU:n tarjoamasta suojelusta Ukrainan sotaa pakeneville lapsille ja nuorille
(2022/2618(RSP))

Ewa Kopacz, Sabine Verheyen, Michaela Šojdrová, Tomasz Frankowski, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Frances Fitzgerald, Loucas Fourlas, Mircea-Gheorghe Hava, Rasa Juknevičienė, Jeroen Lenaers, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Eva Maydell, Peter Pollák, Emil Radev, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Tom Vandenkendelaere, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marion Walsmann, Milan Zver

PPE-ryhmän puolesta

Iratxe García Pérez, Gabriele Bischoff, Heléne Fritzon, Birgit Sippel, Agnes Jongerius, Massimiliano Smeriglio, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Evin Incir, Sylvie Guillaume, Caterina Chinnici, Pietro Bartolo, Petra Kammerevert

S&D-ryhmän puolesta

Hilde Vautmans, Dragoş Pîslaru, Dita Charanzová, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Vlad Gheorghe, Fabienne Keller, Frédérique Ries, Jan-Christoph Oetjen, Nathalie Loiseau, Róza Thun und Hohenstein, Andreas Glück, Nicola Beer, Nicola Danti, Olivier Chastel, Yana Toom,

Irène Tolleret, Atidzhe Alieva-Veli, Svenja Hahn, Javier Nart, Iskra Mihaylova, Vlad-Marius Botoș

Renew-ryhmän puolesta

Saskia Bricmont, Tineke Strik, Katrin Langensiepen, Diana Riba i Giner, Bronis Ropé, Alviina Alametsä, Anna Cavazzini, Ernest Urtasun, Rosa D'Amato, Erik Marquardt, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Damien Carême, David Cormand, Tilly Metz, Mounir Satouri, Caroline Roose, Claude Gruffat, François Alfonsi, Benoît Biteau, Romeo Franz, Damian Boeselager

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Cornelia Ernst, Konstantinos Arvanitis, Pernando Barrena Arza, Malin Björk, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo, Nikolaj Villumsen, Kateřina Konečná

The Left -ryhmän puolesta

**Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n tarjoamasta suojelusta Ukrainan sotaa pakeneville lapsille ja nuorille
(2022/2618(RSP))**

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 20. marraskuuta 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen lapsen oikeuksista ja siihen liitetyt lisäpöytäkirjat,
- ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 24 artiklan,
- ottaa huomioon eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta 14. kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen (EU) 2021/1004¹,
- ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia” (COM(2021)0142),
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2006 tehdyn YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista,
- ottaa huomioon 29. huhtikuuta 2021 antamansa päätöslauselman eurooppalaisesta lapsitakuusta²,
- ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta 4. maaliskuuta 2022 annetun neuvoston täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/382³,
- ottaa huomioon heinäkuussa 2019 julkaistun YK:n maailmanlaajuisen tutkimuksen vankeudessa olevista lapsista,
- ottaa huomioon 30. elokuuta 1961 tehdyn valtiottomuuden poistamista koskevan YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon pakolaisia koskevan YK:n vuoden 2018 Global Compact -aloitteen,
- ottaa huomioon 3. toukokuuta 2018 antamansa päätöslauselman lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä⁴,

¹ EUVL L 223, 22.6.2021, s. 14.

² EUVL C 506, 15.12.2021, s. 94.

³ EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1.

⁴ EUVL C 41, 6.2.2020, s. 41.

- ottaa huomioon naisten syrjinnän poistamista käsittelevän YK:n komitean 6. marraskuuta 2020 antaman yleiskommentin nro 38 naisten ja tyttöjen kaupasta yleisen muuttoliikkeen yhteydessä,
 - ottaa huomioon 26. helmikuuta 2014 antamansa päätöslauselman seksuaalisen hyväksikäytön ja prostituution vaikutuksesta sukupuolten tasa-arvoon⁵,
 - ottaa huomioon 23. maaliskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Ukrainan sotaa pakenevien vastaanottaminen: Eurooppa valmistautuu vastaamaan tarpeisiin” (COM(2022)0131),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Venäjän federaation hyökkäys Ukrainaa vastaan ja Ukrainan väestöön kohdistetut toimet ovat saaneet suuren määrän ihmisiä ja perheitä pakenemaan Ukrainasta, millä on ollut valtavia seurauksia erityisesti lapsille ja nuorille alueella laajemmin;
- B. ottaa huomioon, että Unicefin viimeisimmän raportin⁶ mukaan Ukrainasta on 25. maaliskuuta 2022 päivitettyjen tietojen mukaan paennut sodan alkamisen jälkeen yli 3,7 miljoonaa ihmistä; ottaa huomioon, että tämän luvun odotetaan tulevina viikkoina kasvavan edelleen; ottaa huomioon YK:n myös arvioineen, että sodan alkamisen jälkeen maan sisäisiä pakolaisia on nyt lähes 6,5 miljoonaa ja että tämän lisäksi konflikti on vaikuttanut suoraan 12,65 miljoonaan ihmiseen;
- C. ottaa huomioon, että Unicefin viimeisimmän raportin⁷ mukaan 90 prosenttia kaikista Ukrainasta pakenevista on naisia ja lapsia; ottaa huomioon, että lähes puolet Ukrainasta pakenevista on kouluikäisiä lapsia⁸; ottaa huomioon, että Unicefin arvion mukaan yli 2,5 miljoonaa lasta on joutunut siirtymään maan sisällä konfliktin alkamisen jälkeen;
- D. ottaa huomioon, että 25. maaliskuuta 2022 päivitettyjen tietojen mukaan Ukrainan naapurimaihin on saapunut valtava määrä pakolaisia ja että heitä on saapunut yli 2,2 miljoonaa Puolaan, yli 579 000 Romaniaan, yli 379 000 Moldovaan, lähes 343 000 Unkariin ja yli 545 000 muihin maihin⁹;
- E. ottaa huomioon, että pakolaisten suuren määrän vuoksi lapsiin ja erityisesti ilman huoltajaa oleviin lapsiin kohdistuu kasvanut väkivallan ja hyväksikäytön riski ja että lapsilla on lisääntynyt riski kadota ja joutua ihmiskaupan uhriksi erityisesti rajojen yli liikkueissaan;

⁵ EUVL C 285, 29.8.2017, s. 78.

⁶ Unicefin raportti ”Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3”, 23. maaliskuuta 2022.

⁷ Unicefin raportti ”Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3”, 23. maaliskuuta 2022.

⁸ Euroopan komissio, ”Tukea Ukrainasta paenneille: koulutus”, saatavilla osoitteessa:

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine/information-people-fleeing-war-ukraine/fleeing-ukraine-support-education_fi

⁹ Unicefin raportti ”Ukraine Situation: Refugee Response in Neighbouring Countries – Humanitarian Situation Report No 3”, 23. maaliskuuta 2022.

- F. ottaa huomioon, että Ukrainassa asuu laitoshoidossa ja sisäoppilaitoksissa yli 100 000 lasta, joista puolet on vammaisia lapsia¹⁰, ja että yli 90 prosentilla näistä lapsista on vanhemmat; ottaa huomioon, että virallisten tietojen mukaan Ukrainassa syntyi 24. helmikuuta ja maaliskuun alun välisenä aikana 4 311 lasta ja että kriisin alkaessa raskaana olevia naisia oli arviolta 265 000, joista noin 80 000:n odotetaan synnyttävän seuraavien kolmen kuukauden aikana;
- G. ottaa huomioon, että YK:n pakolaisvaltuutetun mukaan Ukrainassa oli vuonna 2021 vähintään 35 875 kansalaisuudetonta henkilöä ja henkilöä, joiden kansalaisuus on määrittelemätön; toteaa, että noin 10–20 prosenttia arviolta 400 000:sta Ukrainassa asuvasta romanista on kansalaisuudettomia tai vaarassa jäädä vaille kansalaisuutta; toteaa, että Donetskissa ja Luhanskissa syntyneistä lapsista 55 prosentilla ja Krimillä syntyneistä lapsista 88 prosentilla ei ilmoitettujen tietojen mukaan ole ukrainalaista syntymätodistusta tai henkilöpapereita, minkä vuoksi heillä on vaara jäädä vaille kansalaisuutta¹¹; toteaa, että pakkomuuttamaan joutuneilla lapsilla on suurempi vaara jäädä vaille kansalaisuutta niiden ongelmien vuoksi, jotka liittyvät syntymän rekisteröinnin esteisiin heidän alkuperämaassaan tai maastamuuton aikana, ja sen vuoksi, että heidän vanhempiansa kansalaisuudettomuutta ei tunnusteta; toteaa, että tämä riski on ilman huoltajaa oleville lapsille suurempi asiakirjoihin ja rekisteröintiin liittyvien esteiden sekä perhesiteitä koskevien todisteiden puuttumisen vuoksi;
- H. ottaa huomioon, että eurooppalainen lapsitakuu on EU:n väline, jolla pyritään ehkäisemään ja torjumaan köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä takaamalla kaikille huono-osaisille lapsille maksuton ja tehokas mahdollisuus käyttää keskeisiä palveluja, kuten varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja koulupohjaiseen toimintaan ja terveydenhuoltoon liittyviä palveluja, vähintään yksi terveellinen ateria jokaisena koulupäivänä sekä terveellisen ravinnon ja kunnollisten asuinolojen tosiasiallinen saatavuus; katsoo, että lapsitakuun tavoitteiden olisi koskettava kaikkia lapsia unionissa;
- I. toteaa, että maahanmuuttajien ja pakolaisten lapset jäävät usein kansallisten lainsäädäntöjen väliinpuotoajiksi johtaen siihen, että lapset jäävät jälkeen, mikä voi pahentaa heidän sosiaalista alikehitystään ja johtaa epävarmuuteen sekä suurempaan vaaraan syrjäytyä, joutua huonosti kohdelluiksi ja hyväksikäytetyiksi;
- J. ottaa huomioon, että vähävaraisissa ja epävarmoissa perhetilanteissa kasvavat lapset kokevat todennäköisemmin köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, millä on kauaskantoisia vaikutuksia heidän kehitykseensä ja myöhemmin aikuisikänsä edistäen sukupolvelta toiselle periytyvän köyhyyden kierrettä; ottaa huomioon, että köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen voidaan parhaiten puuttua kattavilla politiikkatoimilla, jotka ovat soveltamisalaltaan kapea-alaisia mutta kohteeltaan laajoja ja jotka

¹⁰ Ks. Unicefin pääjohtajan Catherine Russellin ja YK:n pakolaisvaltuutetun Filippo Grandin yhteinen julkilausuma ”Unaccompanied and separated children fleeing escalating conflict in Ukraine must be protected”, 7. maaliskuuta 2022, ja Hope and Homes for Children, ”The Illusion of Protection: An Analytical Report Based on the Findings of a Comprehensive Study of the Child Protection System in Ukraine”, 2017, saatavilla osoitteessa: <http://www.openingdoors.eu/the-illusion-of-protection-national-audit-of-the-child-protection-system-in-ukraine>

¹¹ Ks. valtiottomuutta käsittelevän European Network on Statelessness -verkoston katsaus ”Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine”, 10. maaliskuuta 2022, ja YK:n pakolaisvaltuutetun toimiston julkaisema ”Stateless Persons”, saatavilla osoitteessa: <https://www.unhcr.org/ua/en/stateless-persons>

kohdistetaan sekä lapsiin että heidän perheisiinsä ja yhteisöihinsä, ja asettamalla etusijalle investoinnit uusien mahdollisuuksien ja ratkaisujen luomiseen; katsoo, että näiden ongelmien ratkaisemiseen on otettava mukaan kaikki yhteiskunnan osat paikallisen, alueellisen, valtiollisen ja EU:n tason viranomaisista kansalaisyhteiskuntaan;

- K. toteaa, että kansainvälisten järjestöjen mukaan lapsikäyhyys on lasten oikeuksien loukkausten mahdollinen syy ja seuraus, koska sillä on vaikutuksia lasten kykyyn käyttää oikeuksiaan ja koska näitä oikeuksia ei kunnioiteta;
- L. toteaa, että Venäjän pommituksissa on tähän mennessä tuhoutunut Ukrainassa 378 keski- ja korkea-asteen oppilaitosta¹²;
- M. katsoo, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhtenä ensisijaisena tavoitteena olisi edelleen oltava lasten ja nuorten integroiminen hoiva- ja oppimisrakenteisiin;
- N. toteaa, että konfliktin yhteydessä lapsiin kohdistuu vakavia loukkauksia, mukaan lukien lapset, joita pidetään vangittuina; katsoo, että aseellisten selkkausten vaikutuksia lapsiin lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä on käsiteltävä tehokkaasti ja kattavasti hyödyntämällä EU:n käytettävissä olevia erilaisia välineitä, muun muassa uusia ja tiukempia EU:n suuntaviivoja lapsista aseellisten selkkausten yhteydessä;
- O. ottaa huomioon, että tytöt ovat humanitaarisessa ja pakkomuutosta johtuvassa kriisissä erityisessä vaarassa, koska heihin kohdistuu edelleen suhteettomasti sukupuolinormeihin perustuvaa syrjintää ja sukupuolistunutta väkivaltaa;
- P. ottaa huomioon, että Moldovassa puolet Ukrainasta pakenevista henkilöistä on lapsia;
1. pitää myönteisenä 23. maaliskuuta 2022 julkaistua komission tiedonantoa ”Ukrainan sotaa pakenevien vastaanottaminen: Eurooppa valmistautuu vastaamaan tarpeisiin”, neuvoston täytäntöönpanopäätöksen 2022/382 täytäntöönpanoa koskevia toimintaohjeita¹³ ja kymmenen kohdan suunnitelmaa EU:n koordinoinnin vahvistamiseksi Ukrainasta pakenevien vastaanottamisessa;
 2. muistuttaa, että EU ja kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen ja että niiden on sen vuoksi kunnioitettava, suojeltava ja noudatettava siinä vahvistettuja oikeuksia; korostaa, että lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti lapsen etu olisi aina otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä;
 3. kehottaa jäsenvaltioita kohtelemaan jokaista turvapaikkaa hakevaa lasta ennen kaikkea lapsena riippumatta hänen sosiaalisesta tai etnisestä taustastaan, sukupuolestaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan, kyvyistään, kansalaisuudestaan tai maahanmuuttaja-asemastaan;

¹² Kyiv School of Economics, ”Direct damage caused to Ukraine’s infrastructure during the war has already reached almost \$63 billion. Global economic losses are about \$543-600 billion”, saatavilla osoitteessa: <https://kse.ua/about-the-school/news/zbitki-naneseni-infrastrukturi-ukrayini-v-hodi-viyini-skladayut-mayzhe-63-mlrd/>

¹³ EUVL C 126 I, 21.3.2022, s. 1.

4. kehottaa luomaan turvallisia kulkuväyliä ja humanitaarisia käytäviä konfliktia pakeneville lapsille, sekä ilman huoltajaa että perheidensä kanssa pakeneville, ja tarjoamaan kiireellistä apua maan sisällä siirtymään joutuneille ja niille lapsille, jotka ovat joutuneet jäämään tai jotka eivät kykene lähtemään saarretuilta alueilta;
5. muistuttaa lapsen oikeuksia koskevan EU:n strategian, lapsitakuun, ihmiskaupan torjuntaa koskevan EU:n strategian, vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan EU:n strategian 2021–2030 sekä kaikkien olemassa olevien EU:n oikeudellisten välineiden, myös tilapäistä suojelua koskevan direktiivin¹⁴, merkityksestä jäsenvaltioiden tukemisessa, jotta ne voivat vastata sotaa pakenevien lasten erityistarpeisiin;
6. korostaa, että on tärkeää jakaa tietoja jäsenvaltioiden kesken noudattaen kaikilta osin tietosuojasääntöjä ja että yhdessä jäsenvaltiossa tehty rekisteröinti tunnustetaan kaikissa muissa;
7. painottaa, että jokaisella lapsella on oikeus suojeluun väkivallalta, riistolta ja hyväksikäytöltä ja että EU:n jäsenvaltioiden on varmistettava ennalta ehkäisevät toimenpiteet erityisesti sellaisten lasten suhteen, jotka ovat vaarassa joutua ihmiskaupan uhreiksi tai kaapatuiksi, sekä tuen antaminen lapsille, jotka ovat joutuneet kokemaan väkivaltaa ja traumoja; muistuttaa, että perheympäristössä olevien lasten turvallisuus on yleensä parempi ja he saavat parempaa hoitoa, ja kehottaa siksi tukemaan enemmän perheitä ja perheenyhdistämis-toimia; muistuttaa, että joka tapauksessa lapsen etua olisi aina arvioitava; kehottaa lisäksi tukemaan sukupuolistuneesta väkivallasta selvinneitä;
8. kehottaa komissiota auttamaan naapurimaita luomaan rajan välittömään läheisyyteen riittävät ja turvalliset lapsiystävälliset tilat, joissa lastensuojeluviranomaiset ovat läsnä, kuten Unicefin ja YK:n pakolaisvaltuutetun toimiston parhaillaan perustamat Blue Dot -keskukset;
9. suosittaa painokkaasti, että lastensuojeluviranomaiset ja muut keskeiset palvelut ovat läsnä ja käytettävissä rajalla, jotta voidaan tunnistaa näiden lasten haavoittuvuustekijät erityisesti selvittämällä ja kirjaamalla tarkasti lapsen saapuessa hänen kansalaisuutensa, kansalaisuudettomuutensa tai riski jäämisestä vailla kansalaisuutta, ja ohjaamalla heidät asianmukaisesti palveluihin, mukaan lukien psykososiaalinen tuki, äitiysterveystuki, suojelu sukupuolistuneelta väkivallalta, perheiden jäljittäminen ja perheenyhdistämisen tuki, ja sen varmistamiseksi, että vastuu siirretään asianmukaisesti kansallisille lastensuojelujärjestelmille, jotta lapsille taataan täysimääräinen pääsy kaikkiin peruspalveluihin ja asianmukainen hoito lasten suojelua koskevien kansainvälisten normien mukaisesti;
10. kehottaa kaikkia osapuolia tekemään tiivistä yhteistyötä Ukrainan viranomaisten kanssa, jotta voidaan nopeuttaa laitoksissa olevien ja sairaanhoitoa tarvitsevien lasten evakuointia ja varmistaa, että heidät siirretään asianmukaisesti yhteisöllisiin tai perhelähtöisiin hoitoympäristöihin jäsenvaltioissa, jotta he voivat saada asianmukaista hoitoa;

¹⁴ EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12.

11. korostaa, että evakuoinnissa olisi aina noudatettava erityistoimenpiteitä, joissa otetaan huomioon lapsen etu, ja että heidän vanhempiansa tai heidän huolenpidostaan vastaavien henkilöiden olisi annettava suostumuksensa;
12. korostaa, että on tärkeää ottaa käyttöön EU:n strategia, jolla tehostetaan humanitaarista toimintaa paikan päällä, jotta voidaan pelastaa perheitä ja lapsia, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia lapsia, mukaan lukien sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat lapset, laitoshoidossa, sijaishuollossa sekä sairaalahoidossa olevia lapsia, vammaisia lapsia, orpolapsia ja ilman huoltajaa olevat lapsia, erityisesti taistelualueilla;
13. suhtautuu myönteisesti komission ilmoitukseen perustaa solidaarisuusfoorumi tietojen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden vastaanottovalmiuksista ja niiden alueella tilapäistä suojelua saavien henkilöiden määrästä;
14. korostaa, että on tärkeää tehdä tiivistä yhteistyötä Ukrainan viranomaisten sekä asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta voidaan rekisteröidä ja tunnistaa lapset, jotka saapuvat EU:hun laitoshoidosta Ukrainasta, jotta voidaan estää lapsikauppa, laiton adoptio ja muut mahdolliset väärinkäytökset noudattaen täysimääräisesti EU:n tietosuojanormeja; korostaa, että on tärkeää seurata näiden lasten hyvinvointia ja olinpaikkaa heidän saavuttuaan EU:n alueelle;
15. vaatii, että ilman huoltajaa olevat ja huoltajastaan eroon joutuneet lapset ja Ukrainassa sijaitsevista hoitolaitoksista tulevat lapset sisällytetään välittömästi vastaanottavien jäsenvaltioiden sosiaali- ja lastensuojelupalvelujen seurantajärjestelmiin, jotta voidaan helpottaa perheenyhdistämistä myöhemmin, kun se on heidän etujensa mukaista, ja valvoa heidän hoitoaan heidän turvallisuutensa ja suojelunsa varmistamiseksi;
16. korostaa, että on tärkeää kerätä EU:n tietosuojanormien mukaisia eriteltyjä tietoja Ukrainasta tulevien haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tunnistamiseksi, mukaan lukien laitoshoidossa olevat lapset, vammaiset lapset, romaniyhteisöjen lapset, paperittomat lapset ja muut ei-ukrainalaiset lapset, kansalaisuudettomat ja kansalaisuudettomuuden uhan alaiset lapset, jotta voidaan tunnistaa tiettyjen ryhmien tarpeet ja tarjota tukea ilman huoltajaa olevien lasten, naisten ja ihmiskaupan uhrien jäljittämisessä ja yhdistämisessä;
17. panee merkille EU:n rekisteröintifoorumin, jonka tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus vaihtaa tietoja sen varmistamiseksi, että henkilöt, jotka saavat tilapäistä tai riittävää suojelua kansallisen lainsäädännön nojalla, voivat tosiasiallisesti hyötyä oikeuksistaan kaikissa jäsenvaltioissa samalla, kun mahdollisia väärinkäytöksiä rajoitetaan;
18. kehottaa naapurijäsenvaltioita antamaan lapsille lapsiystävällistä tietoa kielellä, jota he ymmärtävät, heidän tilanteestaan, oikeuksistaan sekä ihmiskaupan ja muun hyväksikäytön muotojen riskistä; korostaa, että aikuisille annettavien tietojen olisi sisällettävä erityisiä lapsikauppaa koskevia osioita, jotta voidaan varoittaa heistä huolehtivia ja helpottaa räätälöityä tukea;

Vastaanotto-olosuhteet ja haavoittuvassa asemassa olevat lapset

19. korostaa, että lapsilla on oikeus ja luontainen tarve olla lähellä vanhempiaan tai pysyvää huoltajaa; pitää erittäin tärkeänä, ettei sisaruksia eroteta toisistaan, minkä vuoksi ilman huoltajaa olevia lapsia on tärkeää sijoittaa perheisiin ja perhemäisiin yhteisöihin, jotta kaikki lapset voivat varttua laitosten sijaan perheissä ja yhteisöissä ja jotta vältetään tarpeeton perheiden erottaminen toisistaan; korostaa, että jos lapset ovat ilman huoltajaa, sijaishuoltajuus tai muu yhteisöllinen hoito olisi asetettava etusijalle ja että jos tämä ei ole mahdollista, lapset olisi sijoitettava omiin laitoksiinsa erilleen aikuisista;
20. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikille ilman huoltajaa oleville lapsille nimetään nopeasti edunvalvoja heidän saapuessaan ensimmäiseen maahan heidän kansalaisuudestaan tai maahanmuuttaja-asemastaan riippumatta ja että kaikki edunvalvojan antamat tiedot kerrotaan lapsiystävällisellä tavalla; katsoo tässä yhteydessä, että naapurijäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti nykyistä Euroopan edunvalvontaverkosta, ja suosittelee painokkaasti, että raja-alueella nimitetään väliaikaisia edunvalvojia, jotta varmistetaan, että vastuu siirretään asianmukaisesti kansallisille lastensuojelujärjestelmille, jos huoltajia ei ole saatavilla vastaanottavissa maissa;
21. korostaa paikallisyhteisöjen ja kuntien sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden merkitystä lasten ja nuorten vastaanoton, majoituksen ja koulutuksen tarjoajina; kehottaa siksi komissiota kiirehtimään niiden mahdollisuuksia saada EU:n rahoitusta;
22. antaa tunnustusta kansalaisyhteiskunnan keskeiselle roolille sotaa pakenevien lasten ja nuorten vastaanottamisessa ja majoittamisessa humanitaarisen avun ja oikeusavun antamisessa sekä sosiaalisen osallisuuden varmistamisessa; muistuttaa, että viranomaiset eivät voi luottaa pelkästään kansalaisiin ja kansalaisyhteiskunnan järjestöihin Ukrainasta pakenevien lasten vastaanottamisen ja suojelun järjestämisessä; korostaa, että on tärkeää, että jäsenvaltioiden viranomaiset valvovat ilman huoltajaa olevien lasten vastaanottoa;
23. kehottaa komissiota auttamaan vahvistamaan vastaanottavien maiden lastensuojelujärjestelmiä, jotta voidaan parantaa Ukrainasta pakenevien lasten psykologista tukea ja koulutuksen ja terveydenhuollon kaltaisten peruspalvelujen saatavuutta tasavertaisesti vastaanottavien maiden lasten kanssa, ja ottamaan käyttöön siirtomekanismeja, joissa asetetaan etusijalle perheenyhdistäminen ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja muiden henkilöiden siirtäminen, jotta vähennetään naapurimaihin kohdistuvaa painetta;
24. korostaa tarvetta tukea vastaanottavien maiden terveydenhuoltojärjestelmiä, jotta voidaan varmistaa Ukrainasta pakenevien lasten ja nuorten hoidon jatkuvuus erityisesti tarjoamalla välttämättömiä lääkkeitä esimerkiksi potilaille, joilla on HIV, syöpä tai harvinaisia sairauksia; kehottaa jäsenvaltioita koordinoimaan toimia Unicefin ja Maailman terveysjärjestön kanssa, jotta Ukrainasta pakeneville lapsille ja nuorille voidaan antaa rokotuksia perustauteja vastaan, mukaan lukien polio, tuhkarokko ja covid-19-tauti;
25. muistuttaa, että EU ja kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen ja että niiden on sen vuoksi kunnioitettava, suojeltava ja

noudatettava siinä vahvistettuja oikeuksia; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan erityistoimenpiteitä, joilla vastataan asianmukaisesti vammaisten lasten tarpeisiin, mukaan lukien asianmukaiset tilat ja seulonnan läpäisseiden huoltajien antama jatkuva hoito;

26. korostaa tarvetta varmistaa, että hltiq+-lasten ja -nuorten tarpeet otetaan huomioon erityisesti tarjoamalla turvallisia ja asianmukaisia vastaanotto- tai hoitojärjestelyjä ja varmistamalla, että rajanylityspaikoilla ei esiinny syrjintää; korostaa transnaisten ja sateenkaariperheiden erityisiä vaikeuksia heidän ylittäessään rajoja; korostaa, että samaa sukupuolta olevien parien lapset ovat vaarassa joutua eroon toisesta tai molemmista vanhemmistaan; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan huomioon tosiasialliset kumppanuudet ja perheet tilapäistä suojelua koskevan direktiivin täytäntöönpanossa;
27. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen perustaa solidaarisuusmekanismi, joka koskee EU:n sisäisiä pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden lääkinnällisiä siirtoja Ukrainan rajanaapureina olevista jäsenvaltioista, mukaan lukien lapset ja nuoret, jotka tarvitsevat välitöntä ihmishenkiä pelastavaa hoitoa ja terapiaa;
28. kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan nykyistä yhteistä eurooppalaista kadonneita lapsia koskevaa vihjepuhelinta (116 000) ja eurooppalaista puhelinpalvelua, joka tarjoaa ilmaista psykologista apua Ukrainasta pakeneville lapsille ja nuorille (116 111); korostaa tarvetta vahvistaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä vihjepuhelinpalvelussa 116 000 ja vahvistaa rajat ylittäviä toimia kadonneiden lasten tunnistamiseksi ja löytämiseksi;

Perheiden yhdistäminen

29. kehottaa jäsenvaltioita hallinnoimaan kaikkien Ukrainasta paenneiden ja väliaikaisesti heidän huostaan joutuneiden lasten tapauksia perheenyhdistämisten helpottamiseksi, myös varmistamalla, että viranomaiset tarkistavat säännöllisesti ja täysin EU:n tietosuojaanormien mukaisesti olemassa olevia tietokantoja, mukaan lukien niitä, joissa kerätään tietoja kadonneista lapsista; korostaa, että jos fyysinen yhdistäminen ei ole välittömästi mahdollista, yhteyksiä olisi pidettävä yllä tai ne olisi palautettava mahdollisimman pian, myös sisaruksiin tai sukulaisiin; katsoo, että näihin toimenpiteisiin on sisällyttävä vahvat suojelu- ja raportointimekanismit, mukaan lukien opastus palveluja varten sekä kansallisten lastensuojeluasioiden hallintajärjestelmien kanssa tehtävät ilmoitukset ja kyselyt;
30. kehottaa jäsenvaltioita keskeyttämään lasten adoptiot, jotta vältetään lasten jatkuva tai pysyvä erottaminen vanhemmistaan ja perheistään heidän etujensa vastaisesti;

Siirtäminen

31. kehottaa edistämään siirtomekanismeja, mukaan lukien naapurijäsenvaltioissa jo olevien lasten ja heidän perheidensä turvallinen, nopea ja koordinoitu kuljetus jäsenvaltioiden välillä, erityisesti ilman huoltajaa oleville lapsille ja vammaisille lapsille, jotka tarvitsevat erityishoitoa, tiiviissä yhteistyössä Ukrainan viranomaisten ja EU:ssa olevien Ukrainan konsuliviranomaisten kanssa, tarvittaessa terveysyystistä;

32. kehottaa komissiota auttamaan naapurijäsenvaltioita lasten edun yksilöllisessä arvioinnissa ja varmistamaan saattavan aikuisen osalta, olipa kyseessä perheenjäsen, sukulainen tai yksityinen tukija, että käytössä on asianmukainen isäntäperheiden tarkastusjärjestelmä lasten suojelemiseksi ja sen varmistamiseksi, että heidät siirretään turvallisesti isäntäperheisiinsä;

Integrointi

33. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan koordinoitun lähestymistavan EU:n varojen ohjelmasuunnittelussa ja täytäntöönpanossa ja sen, että EU:n rahoituksella tuetaan nopeasti ja suoraan palvelujen tarjoajia maissa, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten, kansalaisyhteiskunta ja kansainväliset järjestöt mukaan luettuina; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita nopeuttamaan tällaisten toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja osoittamaan kaikki mahdolliset kansalliset varat, joita täydennetään EU:n varoilla, kuten Euroopan sosiaalirahasto plussalla, koheesiota ja Euroopan alueita tukevalla elpymisavulla (REACT-EU), elpymis- ja palautumistukivälineellä, Euroopan aluekehitysrahastolla, InvestEU-ohjelmalla, Erasmus+-ohjelmalla, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolla ja EU4Health-ohjelmalla, jotta varmistetaan, että pakolaiset integroituvat sosioekonomisesti, että heillä on yhtäläiset mahdollisuudet saada laadukkaita työpaikkoja, koulutusta ja hoivaa ja että heitä suojellaan lapsikäyhyydeltä ja sosiaaliselta syrjäytymiseltä; muistuttaa, että jäsenvaltioiden on sisällytettävä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa erityisiä toimenpiteitä, joilla investoidaan lapsiin ja nuoriin, jotta ne voivat saada rahoitusta elpymis- ja palautumistukivälineen Next Generation -pilarin ja Euroopan pakolaisia koskevan koheesiotoimen (CARE) mukaisesti; kehottaa komissiota ja neuvostoa antamaan tarvittaessa lisäresursseja;
34. panee merkille haasteet, joita jäsenvaltiot kohtaavat oppijoiden integroimisessa koulutusjärjestelmiinsä; kehottaa jäsenvaltioita integroimaan nopeasti kaikenikäiset oppijat valtavirtaisiin virallisen, arkioppimisen ja epävirallisen oppimisen rakenteisiin ja tarjoamaan erityistä koulutustukea niille, joilla on lisätarpeita, myös romanien kaltaisista syrjäytyneistä yhteisöistä tuleville lapsille, jotta voidaan rajoittaa koulunkäynnin keskeyttämistä ja välttää sosiaaliseen syrjäytymiseen ja syrjintään johtava erottelu koulutuksessa; toteaa, että kielelliset esteet voivat haitata Ukrainasta paenneiden lasten kouluun ilmoittautumista ja suoriutumista koulussa; kehottaa siksi komissiota tukemaan jäsenvaltioiden kansallisia viranomaisia, jotta voidaan varmistaa maksuton tulkkaus, erityiset kielikurssit ja muut erityisohjelmat, joilla rekrytoidaan ukrainalaisia opettajia sekä ukrainaa ja/tai asiaankuuluvia vähemmistökieliä puhuvia opettajia;
35. toteaa, että digitaaliset välineet voivat olla erittäin hyödyllisiä, joustavia ja räätälöityjä toimenpiteitä, joilla tarjotaan oikea-aikaista koulutuksen jatkuvuutta ja lisätukea haavoittuvassa asemassa oleville lapsille ja nuorille, ja että niiden olisi oltava täysin tietosuojaanormien mukaisia; kehottaa komissiota hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä, erityisesti Ukrainassa kehitettyjä digitaalisia opetusvälineitä sen varmistamiseksi, että kaikki lapset voivat jatkaa koulutustaan; toistaa kuitenkin, että niiden olisi täydennettävä fyysisiä rakenteita, ja korostaa, että lähiopetus on ratkaisevan tärkeää erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa nämä lapset ja nuoret tarvitsevat psykososiaalista lisätukea; kehottaa antamaan vastaanottaville maille yhteistä tukea jotta

parannetaan asianmukaisen psykologisen hoidon saatavuutta sotaan liittyvien traumojen käsittelyyn perehtyneiltä asiantuntijoilta; kehottaa tässä yhteydessä jäsenvaltioita tukemaan opettajia, kouluttajia ja muuta opetushenkilöstöä, jotka työskentelevät traumatisoituneiden lasten parissa;

36. suhtautuu myönteisesti komission aloitteeseen laajentaa School Education Gateway -verkkofoorumia, jotta jäsenvaltiot voivat yhdessä aloittaa kokemusten jakamisen ja selvittää, mitä tarvitaan siirtymään joutuneiden lasten koulutuksen jatkamiseksi, jolloin se toimisi oppijan kielellä olevan opetusmateriaalin koordinoinnista vastaavana keskitettynä asiointipisteinä Ukrainan ja jäsenvaltioiden välillä; korostaa tarvetta hyödyntää Eurooppaan saapuvien joukossa olevien ukrainalaisten opettajien valmiuksia;
37. korostaa tarvetta tunnustaa tutkintotodistukset, tutkinnot ja oppimisjaksot, myös opettajien ja terveydenhuollon työntekijöiden osalta, koska ne ovat olennaisen tärkeitä Ukrainasta pakenevien lasten ja nuorten sujuvan integroitumisen kannalta; kehottaa jäsenvaltioita nykytilanteessa osoittamaan joustavuutta tapauksissa, joissa hallinnollisia asiakirjoja puuttuu, ja kehittämään innovatiivisia ja käytännöllisiä ratkaisuja, joissa yhdistetään digitaalisten ja paperiversioiden käyttäminen;
38. kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti toimenpiteitä, joilla vastataan Ukrainasta pakenevien lasten ja nuorten kasvatuksellisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin, hyödyntäen yhdistettyjen tietojen keräämistä parhaalla mahdollisella tavalla ja varmistaen samalla, että EU:n tietosuojanormeja noudatetaan täysimääräisesti;
39. suhtautuu myönteisesti komission ensimmäisiin pyrkimyksiin helpottaa nykyisten EU:n rahoitusohjelmien, erityisesti Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen mukauttamista nuorten tukemiseen ja kehottaa jatkamaan tai vahvistamaan näitä toimia tilanteen kehittymisen mukaisesti ja niin kauan kuin se on tarpeen; painottaa, että vahvistetun nuorisotakuun mukaan kaikille 15-vuotiaille ja sitä vanhemmille nuorille olisi tarjottava työ-, koulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai virallisen koulutuksen päättämisestä; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita panemaan täytäntöön vahvistetun nuorisotakuun, jotta varmistetaan laadukas tarjonta, mukaan lukien oikeudenmukaisen korvauksen ja sosiaalisen suojelun tarjoaminen, epätyypillisten työsopimusten väärinkäytön kieltäminen ja vammaisten henkilöiden tarpeisiin mukautettujen työympäristöjen varmistaminen;
40. korostaa urheilun merkitystä pakolaisten, erityisesti lasten ja nuorten, kotouttamisprosessissa ja kehottaa jäsenvaltioita helpottamaan lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua urheilutoimintaan, sillä se auttaa heitä aktiivisesti parantamaan henkistä hyvinvointiaan, voittamaan traumat, sopeutumaan uuteen ympäristöönsä ja luomaan siteitä vastaanottaviin yhteisöihin;
41. suhtautuu myönteisesti joidenkin maiden pyrkimyksiin myöntää stipendejä ukrainalaisille opiskelijoille ja kehottaa toteuttamaan yhteisiä eurooppalaisia toimia tässä asiassa; korostaa, että on tärkeää, että kaikki Ukrainasta pakenevat opiskelijat, myös kansainväliset opiskelijat, voivat hyödyntää tällaisia varoja ja suorittaa tutkintonsa, sillä he ovat myös hätätilanteessa; korostaa, että on tärkeää tukea kaikkia lapsia ja nuoria;

42. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita omaksumaan johdonmukaisen lähestymistavan ja jatkamaan Ukrainan sodan nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastaamista ja olemaan unohtamatta tähän sotaan vastaamisesta saatuja kokemuksia vaan pikemminkin toimimaan niiden suhteen, myös soveltamalla tilapäistä suojelua koskevaa direktiiviä ja panemalla sen täytäntöön, jotta varmistetaan pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden mahdollisuus suojeluun heidän alkuperästään riippumatta;
43. kehottaa jäsenvaltioita ja erityisesti kansallisia EU-koordinaattoreita varmistamaan eurooppalaisen lapsitakuun mukaisesti, että Ukrainasta pakeneville lapsille on tarjolla maksuttomia, tehokkaita ja laadukkaita palveluja yhdenvertaisesti vastaanottavien maiden muiden lasten kanssa, kuten kansallisia yhdenmukaisia toimenpiteitä koskevassa suosituksessa todetaan ja erityiset haitat huomioon ottaen; korostaa, että covid-19-kriisi ja Ukrainan sodan pakolaisten saapuminen voivat pahentaa tilannetta köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien lasten tai laadukkaan hoidon tarpeessa olevien lasten osalta; kehottaa siksi jäsenvaltioita ja komissiota lisäämään kiireellisesti eurooppalaisen lapsitakuun rahoitusta vähintään 20 miljardilla eurolla, jotta voidaan torjua lapsiin ja heidän perheisiinsä vaikuttavaa köyhyyttä ja edistää tavoitetta köyhyyden vähentämisestä vähintään 15 miljoonalla vuoteen 2030 mennessä, mukaan lukien vähintään 5 miljoonaa lasta kaikissa jäsenvaltioissa vuoteen 2030 mennessä; kehottaa tässä yhteydessä kaikkia jäsenvaltioita osoittamaan enemmän kuin vähintään viisi prosenttia Euroopan sosiaalirahasto plussan yhteistyössä hallinnoitavista varoista eurooppalaisen lapsitakuun mukaisten toimien tukemiseen;
44. kehottaa jäsenvaltioita tässä yhteydessä lisäämään investointeja kestäviin ja laadukkaisiin työpaikkoihin sekä nuorille ja lasten vanhemmille annettavaan sosiaaliseen tukeen ja toteuttamaan kohdennettuja työllisyyspolitiikkoja, joilla varmistetaan kohtuullinen elintaso, oikeudenmukaiset palkat ja työolot, työ- ja yksityiselämän hyvä tasapaino, osallistavat työmarkkinat sekä työllistettävyyden koheneminen, mukaan lukien ammatillinen koulutus; korostaa, että olisi otettava käyttöön maksuton varhaiskasvatus, jotta helpotetaan lasten vanhempien, erityisesti naisten, osallistumista työmarkkinoille ja tuetaan lasten sosiaalista kehitystä; korostaa, että on tehtävä tiivistä yhteistyötä kansallisten ja eurooppalaisten ammattiliittojen kanssa, jotta tuetaan kaikkia Ukrainasta pakenevia ihmisiä työhön liittyvien ja sosiaalisten oikeuksiensa käyttämiseksi jäsenvaltioissa;
45. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan asianmukaisen ja turvallisen asunnon kaikille Ukrainasta pakeneville ihmisille; kehottaa jäsenvaltioita asettamaan etusijalle pysyvän asunnon tarjoamisen asunnottomuuden riskin alaisille lapsille ja heidän perheilleen sekä sisällyttämään lapsitakuun mukaisiin kansallisiin toimintasuunnitelmiinsa asunnottomille ja asuntomarkkinoilta vakavasti syrjäytyneille lapsille tarkoitettuja asumisratkaisuja; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että jokaisella Ukrainasta pakenevalla lapsella ja nuorella on käytössään juokseva vesi ja mahdollisuus jätevesihuoltoon ja henkilökohtaiseen hygieniaan sekä kotona että koulussa;
- o
- o o
46. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.